

AGATHA CHRISTIE

**Csillag
Betlehem
felett**

CHRISTIANUS – O.M.C.

Agatha Christie
CSILLAG BETLEHEM
FELETT

CHRISTIANUS-O.M.C.

Budapest-Bécs

Agatha Christie
CSILLAG BETLEHEM FELETT

A mű eredeti címe:
Agatha Christie Mallowan: Star Over Bethlehem
Fount, 1992

Fordította:
ROSTOVÁNYINÉ KÓCZÁN MÁRIA

Lektorálta:
KECSKEMÉTI KÁROLY

A verseket fordította:
TANDORI DEZSŐ

ISBN: 963 763 809 1

Copyright ©1965 Agatha Christie Mallowan
CHRISTIANUS-O.M.C.
1503 Budapest, Kossuth Lajos utca 1.
Felelős kiadó: Dr. Ákos Géza és Valentiny Géza
Készült 4.5 A/5 ív terjedelemben
a győri Széchenyi Nyomdában
Felelős vezető: Nagy Iván igazgató

TARTALOM

KÖSZÖNTŐ	7
CSILLAG BETLEHEM FELETT	9
KARÁCSONYI KOSZORÚ	19
A CSINTALAN CSACSI	21
ARANY, TÖMJÉN ÉS MIRRHA	27
A VÍZIBUSZ	29
EGY HÚVÖS ESTÉN	45
ÉGI JENNY	55
ELŐLÉPTETÉS A MENNYBEN	57
ISTEN SZENTJEI	75
A SZIGET	77

KÖSZÖNTŐ

Üdvözlégy, Karácsony tüze!
Tűz, lángolj vígan, ím –
Áldás rád, ünnep serlege,
Pezsdülj, bor, rózsa-szín.

Jászlában nézd a Gyermeket;
Bőgnek ökrök és szamarak,
Tyúk kárál, kakas-dal fakad.
Zsúfolt a fogadó. S remeg
Fölötte egy csillag – ragyog.
Mint a térdeplő pásztorok
Arca. Bölcsek jönnek arannyal,
S az égen megfújja egy angyal
Isten harsonáját: „Szeress...!”

Ó, Szent Karácsony napja ez!
Gyerekek, ne aludjatok –
Élvezzétek a nagy Napot!
Jöjj, Karácsony – dicsfény övez.

CSILLAG BETLEHEM FELETT

Mária a jászolban alvó csecsemőre pillantott. Az állatokon kívül más nem volt az istállóban. Amint mosolyogva nézte a gyermeket, büszkeséget és boldogságot érzett.

Hirtelen szárnyzuhogás hallatszott. Mária megfordult és az ajtóban egy csodálatos angyalt pillantott meg. Az angyal a reggeli nap fényességével ragyogott és arcának szépsége úgy elkápráztatta Máriát, hogy kénytelen volt fejét elfordítani e rendkívüli jelenségről. Az angyal megszólalt, olyan hangon, mint egy arany trombita zengése:

– Ne félj, Mária...

És Mária így válaszolt csendes, szelíd hangján:

– Nem félek, Isten Szent Angyala, de arcod fénye elvakít engem.

És az angyal így szólt:

– Beszélni akarok veled, azért jöttem.

– Szólj, szentséges Angyal, hadd tudjam meg az Úr parancsát.

– Nem paranccsal jöttem. Miután kedves vagy Isten előtt, megengedettted neked, hogy segítségemmel a jövőbe láthass – szolt az angyal.

– Az Ő jövőjébe? – Várakozásteljes öröm ragyogott Mária arcán.

– Igen – szolt kedvesen az Angyal. – Az Ő jövőjébe. Add ide a kezedet!

Mária megfogta az Angyal kezét, amely égett, mint a tűz, de nem hagyott sebet. Kissé visszahőkölt, de az Angyal ismét megnyugtatta:

– Ne félj! Én halhatatlan vagyok, te pedig halandó, ezért érintésem idegen számodra. – Ekkor kitérta hatalmas szárnyát az alvó gyermek felett és így szolt:

– Nézz a jövőbe, Anya, és lásd Fiadat!

És amint Mária maga elé tekintett, az istálló falai hirtelen köddé váltak szemei előtt és egy keretet látott.

Éjszaka volt, ragyogtak a csillagok és a kertben egy férfi térdre borulva imádkozott. Mária anyai szíve azt súgta, hogy aki ott térdel az az Ő Fia. Hátalstenen így szolt magában:

– Jó ember lett belőle, istenfélő ember, Istenhez imádkozik.

Ekkor a férfi felemelte fejét és Mária lélegzete elállt az arcára kiült lelki gyötrelem láttán. Ilyen keserű kínszenvedésnek még soha nem volt tanúja. A férfi tartásán látszott az elhagyatottság,

amely szinte a földre sújtotta. Istenhez imádkozott és könyörgött, hogy a kínszenvedés pohara elvétezzék tőle, ám kérésére nem érkezett válasz.

Mária felkiáltott:

– Miért nem válaszol neki Isten és miért nem vigasztalja meg?

S hallotta az angyal hangját, amint így szólott:

– Nem egyezik Isten tervével, hogy vigaszt kapjon.

Mária alázatosan fejet hajtott és így szólt:

– Nem ismerhetjük Isten kifürkészhetetlen terveit. De hát nincsenek ennek a férfinak – az én Fiamnak – barátai?

Az angyalszárny suhogása hallatszott, és a kép változott. A kert másik része jelent meg, ahol Mária mély álomba esett férfiakat pillantott meg. Keserűséggel telve így szólt:

– A fiamnak most szüksége van rájuk és nem törődnek velem?!

Az Angyal így szólt:

– Ezek csak esendő emberek.

– De a fiam jó ember. Jó és becsületes – gondolta Mária.

Ekkor újra suhogott az angyalszárny és Mária egy hegyre kanyargó utat pillantott meg. Az úton három embert látott, akik hátukon keresztet hurcoltak egy római katonából álló csapat kíséretében, mögöttük nagy tömeg kígyózott.

– Mit látsz most? kérdezte az Angyal.

– Három bűnözőt, amint kivégzésükre mennek.

Amikor a baloldalon lévő férfi kissé visszafordult, Máriát megrémisztette a család és kegyetlen arc. Ekkor a középen haladó férfi megbotlott, majdnem el is esett. Mária borzadva ismerte fel.

– Nem, nem, az nem lehet, hogy bűnöző lett a fiamból! – jajdult fel.

Az Angyal szárny újra meglebbent és Mária három keresztet látott a hegytetőn. A középső keresztben a haláltusában kínlódó férfin felismerte fiát. A keresztre feszített kiszáradt ajka megnyílt és ezt mondta:

– Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?

Mária felkiáltott:

– Nem, nem, ez nem lehet igaz! Ő nem tehetett semmi rosszat. Itt valami rettenetes tévedés történhetett. Néha előfordul az ilyesmi. Összetévesztették valakivel, másnak a bűneiért szenved!

Az Angyal újra megsuhogtatta szárnyát, mire most azt a férfit pillantotta meg Mária, akit a legjobban tisztelt a Földön, a jeruzsálemi templom főpapját. Nemes kinézetű ember volt és Mária csak ámulva nézte amint ünnepélyesen felállt, megtépte ruháit, majd így kiáltott:

– Ez a férfi istenkáromló!

Mária tekintete a főpap előtt álló férfira esett, akit istenkáromlással vádoltak. Az ő fia volt!

A kép ekkor hirtelen eltűnt, csak a sárból készült istálló falai látszottak és Mária reszketve, megtört hangon folytatta:

– Nem tudom elhinni... nem tudom elhinni... az én családom istenfélő. És József családja is! Fiunkat gondosan neveljük majd a vallás gyakorlására, hogy tisztelje és becsülje az ősi hitet. A mi fiunk soha nem eshet az istenkáromlás bűnébe, képtelen vagyok elhinni! Mindez, amit mutattál, nem lehet igaz!

És az Angyal így szólt:

– Nézz rám, Mária!

Mária az Angyalra tekintett és látta a ragyogó fényt, amely szép arcát körülvette.

S szólt az Angyal:

– Amit neked megmutattam, az az igazság. Mert én vagyok a Hajnal Angyala és a Hajnali Igazság fénye! Hiszel most már nekem?

És Mária, bár akarata ellenére, de érezte, hogy amit az Angyal kinyilatkoztatott, az valóban az igazság volt. Nem kételkedett többé. Szemeiből ömlöttek a könnyek, amint a jászol fölé hajolt, karjait kitarva, mintha védelmezni akarná a csecsemőt.

– Gyermezem, én tehetetlen gyermekem, mit csináljak, hogy megmentselek? Hogy megkíméljek attól, ami reád vár. Nemcsak a bánattól, a fájdalomtól, de attól a gonoszságtól is, ami szívedben

fog megtelepedni. Jobb lett volna neked, ha soha nem születesz erre a világra, vagy ha az első lélegzetvételeddel meghaltál volna, mert akkor tisztán és romlatlanul térhettél volna vissza Istenhez!

És az Angyal így szólt:

– Ezért jöttem hozzád, Mária.

– Hogy értsem ezt?

– Láttad jövőjét. Alkalmat kaptál arra, hogy elhatározd, gyermeked éljen vagy meghaljon.

Mária lehajtott fejjel, elfojtott zokogással suttogta:

– Isten nekem adta... Ha Isten az ő irgalmában most elvenné tőlem, az nagy kegyelem lenne és bár szívem megszakadna, mégis meghajolnék Isten akarata előtt.

Az Angyal gyengéden így válaszolt:

– Mária, ezúttal nem vagy alávetve Isten parancsának. Tiéd az elhatározás lehetősége. Láttad a jövőt. Határoznod kell gyermeked sorsa felett. Élete vagy halála tőled függ.

Mária hallgatott egy rövid ideig. Olyan asszony volt, aki mindent lassan és alaposan megfontolt. Tanácsot várva az Angyalra nézett, de hasztalanul, mert az teljesen megközelíthetetlen volt ragyogó szépségében.

Mária átgondolta az eléje vetített képeket: a kinszenvedést a kertben, annak az embernek a szégyenletes halálát, akit Isten elhagyott utolsó

órájában. Újra fülébe csengett a borzasztó szó: „Istenkáromlás...” Arra gondolt, hogy ebben az órában az alvó csecsemő még ártatlan, tiszta és boldog... Nem tudott határozni, gondolatai továbbfutottak, újra és újra átgondolta a látott képeket. Néhány olyan részlet is eszébe jutott amelyek csak most kerültek tudata felszínére.

Például felbukkant előtte a jobboldali keresztben haldokló férfi arca. Valójában nem árulkodott gonoszságról, sőt amint a középső kereszt felé fordult, szeretetet, bizalmat és rajongást fejezett ki. „Ez az ember az én Fiamra nézett ilyen tekintettel!” gondolta Mária. Hirtelen élesen és tisztán a Fia jelent meg lelki szemei előtt, amint a getsemani kertben alva találta barátait. Arcán a kimondhatatlan szomorúság mellett megértés és szeretet is látszott. Mária így gondolkozott: „Ez az arc egy jó ember arca...” és újra látta Fiát, amint vádltként áll Kaifás előtt. Most nem az előkelő főpapot, hanem a vádlottat figyelte, akinek a tekintetéből hiányzott a bűntudat. Máriát aggodalom töltötte meg.

És az Angyal ezt kérdezte:

– Választottál, Mária? Megkíméled fiadat a bűnözéstől, a szenvedéstől?

Mária lassan így válaszolt:

– Én, a tudatlan, egyszerű asszony, nem érthetem meg Isten magasságos tervét. Az Úr nekem

adta ezt a gyermeket. Életét csak az Úr veheti el, ki minden élet forrása, én nem rendelkezem felette. Lehetséges, hogy gyermekem életében lesznek olyan összefüggések, melyeket én nem érthetek meg pontosan, mert az imént csak kis részleteit láttam egy nagy képnek. Én nem vehetem el gyermekemtől az életét, mert azt Ő Istentől kapta.

– Gondold meg jól – mondta az Angyal. – Fektesd karomba a gyermeket és én visszaviszem Istenhez.

– Vedd karjaidba, ha az Isten parancsa – mondta Mária –, de én nem segítek!

Hirtelen fény támadt és az Angyal nagy szárny-suhogással eltűnt.

Ebben a pillanatban lépett be József, és Mária elmondta neki a történeteket.

– Helyesen cselekedtél, feleségem – mondta. – És ki tudja, talán hazudott az az angyal.

– Nem. Nem hazudott. – mondta Mária.

– Egy szót sem hiszek az egészből – mondta József. – Gondosan fogjuk nevelni fiunkat, mert a műveltség a legfontosabb. Különösen a vallás oktatása. A műhelyben fog dolgozni és szombatoként velünk jön a zsinagógába, minden ünnepet és tisztulási szertartást megtartunk majd. – József a jászolra pillantott. – Nézd, hogy mosolyog a fiunk!

Valóban, a fiúcska mosolyogva anyja felé nyújtotta kezét, mintha ezt akarná közölni:

– Helyesen cselekedtél...

Eközben fent, a kék égbolt magasságában az Angyal remegett a dühtől sértett büszkeségében.

– Ha elgondolom, hogy kudarcot vallottam egy ilyen együgyű, tudatlan asszonnyal! Nos, akad majd alkalom! Egyszer eljön az a nap, amikor Ő éhes, fáradt és gyenge lesz. Akkor majd egy magas hegycsúcsról megmutatom neki az én földi birodalmamat és országaim urává teszem őt. Uralkodni fog minden város, király és nép felett. Hatalmat adok majd neki arra, hogy véget vessen minden háborúnak, minden elnyomásnak és éhínségnek. Ha csak egyszer, egyetlen mozdulattal imádná engem, megtehetné, hogy békét, bőséget, megelégedést és jóakaratot árásson szét a Földön. Ő lehetne a jóság hatalmának legmagasabb képviselője. Biztos vagyok, hogy ennek a kísértésnek nem tud majd ellenállni!

És Lucifer, a Hajnal Angyala, felfuvalkodottságában és tudatlanságában felnevetett, majd lángholó üstökösként átvillant az égen, és lezuhant a legmélyebb mélységbe.

És Keleten az Egek Három Őre uruk elé járultak és így szóltak:

– Hatalmas fényt láttunk az égen. Bizonyára nagy ember születését jelzi.

Mindenki e jelekről és a jövődölésekről beszélt, kivéve egy öregembert:

– Istentől való jel? Istennek nincs szüksége jelekre és csodákra. Sokkal valószínűbb, hogy ez a jel a Sátántól ered. Az én véleményem szerint, ha Isten közénk jönne, azt feltűnés nélkül tenné...

Az viszont igaz, hogy az istállóban a társaság hangosan vigadozott, a szamár iázott, a lovak nyerítettek, az ökrök bógtek, a férfiak és a nők nagy mulatozással köszöntötték a gyermeket, aki nevetett, gügyögött és kedves volt valamenyükhöz.

– Látjátok?! – kiáltozták az emberek –, mindenkit szeret! Soha nem született még ilyen gyermek a világra!

KARÁCSONYI KOSZORÚ

Font Mária magyalkoszorút,
Folyt vér rőt tengere –
Csipketövis korona gyúlt:
Viselné Mestere.
Hanem a fagyöngy messze túl
Nyugatnak tengerén
Pogány almafát körbenyúlt,
Ölelt – a fagyöngy, a serény.

Glastonbúryben volt tövis,
Hogy József arra jött.
Volt magyal, igen bőven is,
Tisztáson, fák között.
De jaj, fagyöngy, kereskedő!
Szent az, nap kelti csak.
Betlehemi kisdedet ő
Nem tud, ágról-szakadt.

Szent Patrik viharos vizen
Kereszt-hirdetni ment:
S lelt Éva-fára, mentiben;
Kígyóra szólt: „Te cenk,
Kotródj! Palánta, tárd füled.”
S Krisztus történetét
Hallván, sírt az ág könnyeket,
Fagyöngy támadt ekképp.

Ó, vérbogyós Krisztus-tövis!
Arany csipkevirág...
Vörös is, alkony-fakul is,
S a csók hódít, világ!
Hát te, pogány ág, Krisztusunk
Áldva, mit adsz, szegény?
„Könnyemet hullatom Urunk
Élt-holt tiszteletén...!”

Ember hadd haljon emberért
– Így a piros bogyók.
Rekettye tárja tenyerét:
Tárják ott mind a Jót.
Arany könny hulljon, hol fehér
Fagyöngy ég, társakon.
„Isten, áldj minket! Itt az éj...
Kelj, Szív és Szánalom...”

A CSINTALAN CSACSI

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy csintalan csacsi, akinek mindig csak azon járt az esze, hogy hol és mikor lehetne rosszalkodni. Ha valamit a hátára raktak, addig rugdalódzott amíg meg nem szabadult terhétől. Majdnem mindenkit megkergetett, miközben fogait harapásra készen, hangosan csattogtatta. Gazdája nem tudott mit kezdeni vele, így hát eladta, és ugyanígy tett a következő tulajdonos is. Kézről-kézre ment, végül is egy gonosz öregemberhez került, aki csupán néhány pennyt fizetett érte.

Ez az öreg kimustrált szamarakkal kereskedett, halálra dolgoztatta őket, amíg a rossz bánásmódba bele nem pusztultak. A csintalan csacsi azonban jól megkergette az öreget, és miután jól meg is harapta, farkafelvágva megugrott tőle. Mindenképpen el akarta kerülni, hogy újra elfogják, így egy arra haladó karavánhoz csatlako-

zott, gondolván, hogy a tumultusban senki sem fogja tudni, hogy kihez is tartozik.

A karaván Betlehem felé tartott. Odaérve az utasok az állatokkal együtt egy zsúfolásig megtelt karavánszerájban szálltak meg. A kis csacsi egy barátságos, hűvös kis istállóban talált menedéket, már ott tanyázott egy ökör és egy teve. A teve rettenetesen gőgös volt, ami jellemző a tevékre, azt képzelik magukról, hogy egyedül ők tudják Isten századik, titkos nevét. Miután szóba sem állt a csacsival, az dicsekedni kezdett annak reményében, hogy így talán felkeltheti az érdeklődését.

– Én egy rendkívüli csacsi vagyok – mondta. – Előre tudom a jövőt, azonkívül utólagos éleslátással a múltat is!

– Hát azt meg hogy csinálod? – kérdezte az ökör.

– Talán úgy tudnám neked megmagyarázni, hogy például, amikor az első lábam tesz egy lépést, tudom előre, hogy a hátsó követni fogja, és utána pedig a múltat felismerve, biztosan tudom, hogy az első előzőleg már lépett egyet. S mit szólna ahhoz, hogy a harminchetedik ükanyám Bálám prófétáé volt és saját szemeivel látta az Úr Angyalát?

– Micsoda beképzelt szamár ez – gondolta az ökör és közömbösen kérődzött tovább, a teve pedig változatlanul fenn hordta az orrát.

Nemsokára egy nő és egy férfi lépett be a pajtába, nagy izgalmat keltve a jelenlévők között, de a

csacsi hamarosan rájött, hogy minden ok nélkül, hiszen csak szülni készül egy asszony, ami teljesen hétköznapi esemény. S íme a gyermek hamarosan meg is született, mire néhány pásztor jött be az istállóba nagy húhót csapva a gyermek látára, de hát a pásztorok meglehetősen egyszerű emberek. Ekkor azonban néhány nagyon gazdagon öltözött látogató is érkezett, az állatok kíváncsian figyeltek.

- V.I.P-ek – suttogta fontoskodva a teve.
- Az mi? – kérdezte a csacsi.
- Nagyon Fontos Személyek – mondta a teve.
- Ajándékot hoztak.

Amint besötétedett, a csacsi arra gondolván, hogy az ajándékok között lehet valami fogára való falat is, elkezdett szaglászni a sötétben. Az első ajándék sárga volt és kemény, ráadásul teljesen íztelen. A másodiktól tüszzentenie kellett és amikor a harmadikat megnyalta, csak kellemetlen keserű ízt érzett.

– Micsoda buta ajándékok ezek – mondta a csacsi szomorú ábrázattal. S amint ott a jászol mellett csalódottan tünődött, a csecsemő, kis kezét kinyújtva, elkapta a csacsi fülét és ahogy a kisbabák szokták, jól megcibálta.

És akkor furcsa dolog történt. A csacsi hirtelen úgy érezte, hogy soha többé nem akar rosszkodni. Életében először jól akart viselkedni. Ő is

meg akarta ajándékozni a gyermeket, de semmi-je sem volt, amit felajánlhatott volna. Úgy tűnt a csacsinak, hogy a baba a füléhez ragaszkodott, de hát az hozzá tartozott és külön nem adhatta oda. S ekkor különös ötlete támadt; talán saját magát adhatná a gyermeknek...?

Nem sokkal ezután József jött be egy magas idegen társaságában. Az ismeretlen sűrű hangozó beszélt Józsefhez és amint a csacsi mély érdeklődéssel figyelte őket, alig akart hinni a szemének: az idegen eltűnt, majd az Úr Angyala jelent meg a helyén arany szárnyakkal, de néhány pillanat múlva ismét halandó emberré változott.

– Ó, jaj, képzelődöm! – mondta magában a csacsi. – Bizonyára a sok abrak az oka!

József így szólt Máriához:

– Biztonságos helyre kell menekülnünk a gyermekkel. Nincs vesztegetni való időnk. – A számára nézve ezt mondta: – A szamarat magunkkal viszük, majd hagyunk pénzt a gazdájának. De azonnal mennünk kell!

El is indultak a Betlehemből kivezető úton. Amint a völgybe értek, ahol az út elkeskenyedett, váratlanul az Úr Angyala jelent meg előttük égő karddal a kezében. A csacsi irányt változtatva letért az útról és a domboldal felé tartott. József vissza akarta terelni, de Mária így szólt:

– Hagyd! Emlékezz Bálám prófétára!

És éppen amikor egy olajfa lombjai már eltakarták a kis csoportot, lódobogást hallottak, majd Heródes király katonái vágattak el az úton, kivont karddal a kezükben.

– Éppúgy megéreztem, mint az ükanyám! – mondta elégedetten a csacsi. – Vajon tényleg képes vagyok a jövőbe látni? – Pislogott egyet és hirtelen egy elmosódott képet látott maga előtt, amint egy férfi egy szamarat segít ki az árokból. – Nicsak az én kis gazdám már emberré nőtt? – álméltkodott a csacsi. Aztán a kép változott és ismét ugyanazt a férfit látta, de most szamárháton, diadalmenetben vonulva egy város felé. – Természetesen királlyá fogják koronázni! – De a korona nem úgy nézett ki, mintha aranyból lenne. Jobban megnézte és akkor látta, hogy töviskorona. A csacsi bár kedvelte a bogáncsot meg a tövist, de úgy vélte, azért mégsem valók koronának. Hirtelen ismerős szagot érzett. Ez az a szag, a vér szaga, ami mindig félelmet keltett benne. És valami volt a *szivacson*, keserű, mint a mirha, amit az istállóban megnyalt... és akkor a kis csacsi hirtelen ráérezte, hogy nem akar a jövőbe látni többé. Leghőbb vágya mostmár csak az volt, hogy a jelennek élve kis gazdáját szolgálja, elnyerje szeretetét és főleg, hogy szüleivel együtt biztonságban eljuttassa Egyiptomba.

ARANY, TÖMJÉN ÉS MIRRHA

Arany, tömjén és mirrha... Mária áll
A keresztnél, lázban dobol agya:
Szavakat... keze ökölben... zilál...
Dermedt, forró, déli Kálvária.
Arany, tömjén és mirrha Napkelet
Három Bölcse térden, és pásztorok...
Angyal-dícséret, Istené; szeret
Ki-ki Krisztusban már; Fiú ragyog.

Hol már a tömjén? Királyi arany?
Jézusé – mirrha csak, bánat keserve.
Király? Csak egy fiú, ki oda van,
Kínban hal... Mária mi más szóra lelne:
„Bevégeztetett”. Nincs több szó. De *akkor*
Nyit *ama* világ – e krisztusi Nagy Kor.

A VÍZIBUSZ

Mrs. Hargreaves nem szerette embertársait, noha hívő asszony létére ez kötelessége lett volna. Nem tehetett mást, engedte, hogy elvei irányítsák cselekedeteit, ám ezekt nem kísérte felebaráti szeretet. Bőkezűen adományozott jótékonyági célokra, olykor többet is mint amennyit megengedhetett magának, bizottsági tagságot vállalt nemescélú alapítványoknál, sőt, az igazságért harcoló tömeges összejöveleteken is részt vett, a szokottnál is nagyobb gyötrellemmel, hiszen mindennél jobban gyűlölte, ha valaki hozzáért. Könnyedén engedelmeskedett a közforgalmi járműveken kifüggesztett intelmeknek: „Ne utazz csúcsforgalomban!” mert számára a földi pokollal volt egyenértékű, ha fullasztó és dörgölődő tömegben találta magát utazás közben.

Ha egy gyermek elesett az utcán, ő volt az, aki azonnal felsegítette, kis ajándékkal, vagy édes-

séggel vigasztalta, könyvet és édességet küldött kórházi betegeknek.

Adományainak javát egy afrikai apácaközöség kapta, mivel így sem velük, sem az általuk támogatott emberekkel nem kerülhetett fizikai kapcsolatba. Csodálta és egyben irigyelte az apácákat, akik élvezettel végezték munkájukat és arról ábrándozott, bárcsak közöttük lehetne. Hajlandó volt igazságos, jóakarátú, kedves és bőkezű lenni mindenkivel, csak ne kelljen találkozni velük. Se látni se hallani nem akarta őket.

Ezen a reggelen takarítónője mellett állott, aki zokogva, szemeit törölgetve, ült a konyhában.

– Nem szólt nekem, a saját anyjának sem szólt, csak elment arra a rémes helyre... hogy ki ajánlotta, nem tudom... és az a gonosz asszony iszonyú dolgot művelt vele... és elmérgesedett, vagy hogy is mondják... most ott haldoklik... nem mondja meg a férfi nevét, még most sem. Ez borzasztó, a saját lányom... milyen bájos kislány volt, gyönyörű loknikkal... Olyan szépen öltöztettem. Mindenki mondta, milyen gyönyörű kis teremtés...

Az asszony nagyot nyelt és kifújta az orrát.

Mrs. Hargreaves csak állt, szeretett volna kedves lenni, de nem tudta hogyan, mert az együttérzés képessége teljesen hiányzott a szívéből. Természetesen igyekezett, hogy szavai, hangszüilai megnyugtatóak legyenek.

– Nagyon sajnálom – mondta némi szünet után és megkérdezte, miben lehetne segítségére.

Mrs. Chubb az érdeklődést eleresztette a füle mellett.

– Gondolom jobban kellett volna vigyáznom rá... otthon lehettem volna esténként... kifürkészhettem volna, hogy mi jár a fejében, hogy hol van és kikkel barátkozik, de hát manapság a gyerekek nem szeretik, ha ügyeikbe üti az ember az orrát... De hát jól jött az extra pénz, amit kerestem. Nem magam miatt, őmiatta... gondoltam, hogy veszek Eddie-nek egy csodás gramofont – nagyon muzikális, vagy ha nem azt, hát valami szép dolgot az otthonomba... Nem vagyok az a típus, aki magára költi a pénzt...

Egy pillanatra szünetet tartott, hogy alaposan kifújhassa az orrát.

– Segíthetek valamiben? – ismételte meg Mrs. Hargreaves. Felajánlotta egy privát kórházi kezelés költségeit, ám Mrs. Chubb-ot nem nagyon vonzotta az ötlet.

– Nagyon kedves öntől, asszonyom, de most is nagyon jól ellátják. És itt sokkal vidámabb környezetben van. Bizonyára nem szívesen lenne egyedül egy magányos szobában. A kórteremben mindig történik valami.

Ez igaz. Mrs. Hargreaves mindent tisztán látott lelki szemei előtt. Látta a kórtermet, hol a

nők felülve az ágyban traccsolnak, vagy lecsukott szemmel pihennek, szinte érezte a betegség és az öregség szagát, amely elnyomja a fertőtlenítők személytelen, rideg bűzét. Ápolónők rohannak műszerekkel telt tálcákkal, ételszállító kocsik tömege, tisztítóeszközök, és végül az ágyak körül a behúzott függönyök... Megborzongott a látványtól, de jól tudta, hogy mindez gyógyító ír Mrs. Chubb leányának sebeire, hiszen Mrs. Chubb leánya kedveli az embertársait.

Mrs. Hargreaves ott állt a zokogó anya mellett és ő is nagyon szeretne volna szeretni az embereket. Jó lett volna karját a síró asszony vállára tennie és valami teljesen ostoba dolgot mondani, mint: „Na, na kedvesem...” és mindenekfelett át is éreznie amit mond, de képtelen volt erre.

Mrs. Chubb trombitaszerűen kifújta az orrát és hirtelen felállt.

– Na – mondta vidáman –, most már jobban érzem magam.

Megigazította vállán a kendőt, felnézett Mrs. Hargreavesre és meglepő jókedvvel így szólt:

– Semmi nincs az emberre olyan jó hatással mint a sírás.

Mrs. Hargreaves még soha nem sírta ki igazán magát. Az ő bánata, sötét gondolatai társaságában mindig rejtve maradt. Hasztalanul keresgélte a szavakat.

– Jót tesz az embernek, ha kibeszélheti magát – folytatta Mrs. Chubb. Most pedig folytatom a mosogatást. Mellesleg, a vaj és a tea már majdnem elfogyott, jobb ha előbb kiszaladok az üzletbe.

Mrs. Hargreaves felajánlotta, hogy ő majd elmosogat, be is vásárol és biztatta Mrs. Chubbot, menjen haza taxival.

Mrs. Chubb nem látta értelmét a taxinak, a busz is éppen olyan gyors; így Mrs. Hargreaves átnyújtott neki két egyfontos bankjegyet azzal, hogy Mrs. Chubb bizonyára szívesen venne valami ajándékot a leányának. Mrs. Chubb megköszönte a pénzt és eltávozott. Mrs. Hargreaves odaállt a mosogató mellé és tudta, hogy ismét helytelenül cselekedett. Mrs. Chubb jelenlegi kedélyállapotában, nyilván szívesebben tüsténkedett volna a mosogató körül különböző baljóslatú események előadása közben és szívesen ment volna az üzletbe is, ahol hozzá hasonló emberekkel folytathatott volna izgalmas eszmecsserét rokonaik kórházi élményeiről. Ilyen körülmények között a látogatás előtti idő gyorsan elszállt volna.

– Miért csinállok mindent rosszul? – gondolta Mrs. Hargreaves, miközben gyors kezekkel mosogatott. A választ is azonnal megfogalmazta: – Mert nem szeretem az embereket.

Miután mindent elrendezett, szatyorral a karján vásárolni indult. Péntek lévén nagy volt a for-

galom. A hentesnél is nyüzsögtek az emberek. Az asszonyok Mrs. Hargreaves-hez préselődtek, könyökükkel lökdösték, tolakodtak és szatyaikkal elbarikádozták a pultot. Mrs. Hargreaves valamennyiüknek utat engedett.

– Bocsánat, én voltam itt előbb – mondta egy magas vékony, barnabőrű asszony miközben előrenyomult. Mindketten tudták, hogy ez nem igaz, de Mrs. Hargreaves udvariasan hátralépett. Szerencsétlenségére akadt egy védelmezője, egyike azoknak a nagy testes asszonyoknak, akikben elég közösségi szellem van ahhoz, hogy ragaszkodjanak az igazságtételhez.

– Nem kellett volna hagynia, hogy odébb lökjék – intette Mrs. Hargreaves-t miközben vállára nehezede átható illatú mentolosfelhőket fújt az arcába. – Ön jóval előbb érkezett mint ő. Én közvetlenül utána jöttem, tehát tudom. Most tessék indulni! – Könyökét bordáiba mélyesztve az asszony biztatni kezdte Mrs. Hargreaves-t. – Nyomuljon be és álljon ki a jogaiért!

Viselkedése nem aratott sikert. A tolakodó, aki éppen másfél font marhaszelet ügyében alkudozott, megfordult és vinnyogó hangon, enyhén idegen kiejtéssel rákiáltott:

– Ha úgy vélekedik, hogy előttem érkezett, miért nem mondja? Nincs értelme előkelően játszani a nagyvonalút – itt utánozni kezdte hanglejté-

sét – nem számít... Mit gondol, én most hogy érzem magam? A fene se akarja, hogy soron kívül kiszolgálják!

– Óh, nem – mondta Mrs. Hargreaves éber bajnoka erős gúnyjal. – Tudjuk ezt mi mindnyájan, ugye?

Körülnézett és azonnal helyeslő kórusra talált. A jelek szerint mindenki jól ismerte a tolakodót.

– Ismerjük mi ezt és a módszereit mondta sötétten egy asszony.

– Másfél font tarja – szólt a hentes egy csomagot előretolva. – Na gyerünk kérem, ki következik?

Mrs. Hargreaves, végezve a vásárlással az utcára menekült, azon sópánkodva, hogy milyen rémesek az emberek.

Ezután beugrott a zöldségeshez, hogy citromot és salátát vegyen. Az asszony, mint mindig most is szeretettel köszöntötte.

– Tessék, kedvesem, mivel szolgálhatok? Mit tehetek önért? Köszönet – mondta még az előbbi vevőnek eltéve a pénzt, majd: – Itt van, kedvesem – kísérszöveggel egy tömött szatyrot nyújtott át az előtte álló idős úriembernek, aki meghökkenve, ellenszenvvel meredt rá.

– Mindig így szólít – tájékoztatta morcosan Mrs. Hargreaves-t, amíg az asszony hátrament citromért. – Kedves, meg kedvesem, meg szerel-

mem. Én meg a nevét sem tudom – Mrs. Hargreaves úgy vélekedett, hogy sajnós manapság ez a divat. Az öregember kételkedve nézett rá, és egyáltalán nem megnyugodva távozott. Mrs. Hargreaves viszont kissé felvidult annak hatására, hogy társra talált szenvedésében.

A szatyor kezdett elnehezedni, így Mrs. Hargreaves elhatározta, hogy busszal megy haza. Három vagy négy ember várakozott a megállóba guruló járműre, amelyen egy ingerült kalauznő üvöltözött az utasokkal.

– Gyerünk, gyerünk, siessünk kérem! Nem várhatunk itt egész nap!

Egy idős arthritiszes nőt karon ragadott és benyomta a tömeg közé. Szegény asszony veszélyesen bukácsolt, amíg valaki el nem kapta és le nem ültette. Következőnek Mrs. Hargreaves-t fogta meg, ujjaival éles fájdalmat okozva.

– Tessék beljebb menni. Telve vagyunk! – kiabálta miközben vadul ráncigálta a csengőt. Mrs. Hargreaves egy terjedelmes asszony ölében találta magát aki, teljesen önhibáján kívül egyszerűen két ülést foglalt el.

– Bocsánat – hebegte Mrs. Hargreaves

– Rengeteg hely van még itt egy sovány test számára – mondta a hatalmas nő vidáman, hasztalanul igyekezve, hogy összehúzza magát. – Rémes, hogy milyen indulatosak ezek a lányok,

nemde? Én, a magam részéről, jobban szeretem a fekete férfiakat. Kedvesek, udvariasak és nem lökdösnek. Figyelmesek és vigyáznak a le- és felszállásnál. – Határtalan jóindulat, valamint hagyományosan áramlott belőle Mrs. Hargreaves felé.

– Nincs szükségem megjegyzésekre – mondta a kalauznő, aki most már a jegyeket kezelte. – Közlöm magával, hogy be kell tartanunk a menetrendet.

– Aha, akkor azért ácsorgott annyit a busz az előbbi megállónál – jegyezte meg a kövér asszony. – Négypennyst kérek.

Mrs. Hargreaves, az átéltek elleni tiltakozástól és a nem kért rokonszenvektől megviselve, ki-merülten, kékfoltos karral érkezett haza. Megelegedetten süppedt bele a lakás meghitt atmoszférájába.

Nemsokára azonban beállított az egyik házmester, hogy az ablakokat megtisztítsa. Azonnal Mrs. Hargreaves nyomába szegődött, hogy részletesen beszámolhasson anyósának gyomorfekélyéről.

Mrs. Hargreaves szatyrát megragadva elmenekült otthonról. Minden vágya egy lakatlan sziget volt, de sajnos, az nem pottyán csak úgy az ember ölébe. Előbb be kellene mennie az utazási irodába, az útlevélhivatalba. Mindez és a védőoltások beszerzése megint csak arra kényszeríte-

né, hogy emberekkel érintkezzen. Mrs. Hargreaves elgondolkodva lesétált a folyóhoz.

A vízibusz, jutott eszébe és egészen felvidult. Remélte, hogy itt is létezik ilyesmi. Valahol olvasott is róla. Talán kicsit odébb a rakparton, ahol sokszor nézegette a jövő-menő embereket. Persze, lehetséges, hogy a vízibusz is éppolyan tömött, mint a többi jármű...

Ám szerencséje volt. A gőzös, vagy akármi is volt a vízibuszhoz hasonló hajó a várakozáson felől üresnek látszott. Mrs. Hargreaves egészen Greenwich-ig váltott jegyet. Nem volt csúcsforgalom, az idő sem volt kellemes, sőt csípős szél fújt, ezért is lehettek kevesen.

Néhány gyerek játszott a hajó hátsó részén egy ideges felnőtt felügyelete alatt, három jelentéktelen kinézetű férfi és egy feketébe öltözött megfáradt asszony voltak az utasok. Elöl csak egy magányos férfit látott, így Mrs. Hargreaves a hajó orrában, a zajos gyerekektől távol foglalt helyet.

A hajó elindult a Temzén lefelé.

Békés volt itt a vizen. Mrs. Hargreaves aznap először, teljesen megnyugodott. Megmenekült - de tulajdonképpen mitől? „Mindentől”, ez a legpontosabb fogalmazás, de mégsem tudta teljesen meghatározni, hogy ez mit jelentett...

Hálásan körülnézett. Áldott, áldott víz! Olyan elválasztó hatású. Hajók haladtak a folyón mind-

két irányba, de semmi köze nem volt hozzájuk. A szárazföldön az emberek a saját ügyeikkel voltak elfoglalva. Hadd legyenek, remélte, hogy ők is élvezik ezt a pillanatot, miként ő, aki itt ül, senki által nem zaklatva, egy tenger felé haladó hajón.

A megállóknál le és felszálltak az emberek, majd indultak tovább. A Tower-nál a zajos gyerekek leszálltak, Mrs. Hargreaves nagyon remélte, hogy élvezni fogják a kirándulást.

Lassan elhagyták a dokkokat, s a boldogság és nyugalom érzése egyre erősebb lett. Közben a hajó utasai – nyolc vagy kilenc ember – összebújtak az egyetlen szélvédett helyen, a hajó farában. Mrs. Hargreaves most először nézte meg alaposabban útitársát. Valahonnan keletről való, vélte. Hosszú köpenyszerű felöltőt viselt. Talán arab, vagy berber? Biztos, hogy nem indiai. Milyen gyönyörű anyagból van a kabátja! Úgy tűnt, mintha varrás nélküli lenne, és miccsoda finom szövésű!

Mrs. Hargreaves, engedelmeskedve egy ellenállhatatlan, titokzatos erőnek, megérintette ujjával.

Az érintést követő érzést soha többet nem tudta felidézni, leírhatatlan volt. Hasonlított arra az élményre amit akkor tapasztalunk, amikor megforgatunk egy kaleidoszkópot. A részecskék ugyanazok, mint azelőtt, csak egészen másképp rendeződnek el, csodálatos új mintát alkotnak...

Mrs. Hargreaves azért szállt fel a vízibuszra, hogy megszabaduljon saját magától és a reggel nyomasztó élményeitől. A menekülés azonban nem úgy történt, ahogy eltervezte. Még mindig ugyanaz a személy volt, mint délelőtt, most is ugyanannak a kaleidoszkópnak volt egyik része, de a nap eseményei megrázták és mássá varázsolták.

Gondolatban ismét Mrs. Chubb mellett állott. „Szegény Mrs. Chubb!” Újra végighallgatta a történeteket, de most egészen másképpen figyelt rájuk. Most nem azt érezte fontosnak, hogy mit mondott Mrs. Chubb, hanem inkább azt, mit érzett. Mrs. Chubb menekülni akart a kétségbeeséstől, a büntudattól. Meg akarta nyugtatni magát, hogy tökéletesen gondoskodott a gyönyörű lányáról. Emlékezett a szép ruhákra és a sok édességre, amikkel elhalmozta és hogy mindent megadott neki, amit csak tudott. Még dolgozni is elment. Lelke mélyén persze tudta, hogy valójában nem a lemezjátszóért dolgozott, hanem a mosógépért – egy olyan mosógépért, mint a felvágós szomszéd Mrs. Peters-é. Igaz, Eddie-nek mindent megadott, de gondolt-e arra, ami a leányának igazán fontos volt? Meghívta barátait a házába? Rendezett-e kedvére való összejöveteleket? Figyelt-e arra, hogy jelleme milyen irányban fejlődik, hogyan él, mi okoz örömet neki? Egyál-

talán sokkal jobban érdekelhette volna, hiszen végülis ő volt életében a legfontosabb személy. Vigyázhatott volna, hogy ne csináljon buta hibákat. A jóakarát nem elég. Okosabbnak kellett volna lennie.

Mrs. Hargreaves képzeletben átölelte Mrs. Chubbot és gyengéden ezt mondta neki: „Te szegény bolond, ne gondold a legrosszabbra. Biztos, hogy Eddie életben marad.” Természetesen Mrs. Chubb eltúlozta a dolgokat. Súlyos tragédiaként adta elő a szinte hétköznapi történetét, mert mindent eltúlzott, mindenben véres drámát keresett, hogy szürke életét kissé megszínesítse. Mrs. Hargreaves végre megértette mindezt.

A többiek is feltűntek lelki szemei előtt.

Az asszonyok, akik élvezettel vettek részt a hentesüzleti ütközetben, különösen örömmel látta viszont a hatalmas, pirosarcú asszonyságot, szenvedélyes igazságszeretetével. S miért sértődött meg, amikor a zöldséges asszony „kedvesem”-nek szólította? Milyen szép kifejezés!

A rosszkedvű kalauz! Dehát miért is volt annyira ingerült? És könnyen megtalálta a választ: előző este az udvarlója nem jött el a találkára. Persze, hogy mindenkit gyűlölt, aki feltételezhetően az ő egyhangú, eseménytelen életét élte.

A kaleidoszkóp új és újabb képeket varázsolt elé, és ő most nem kívülről nézte őket.

A hajó tülkölt. Mrs. Hargreaves sóhajtott egyet, visszatért a jelenbe. Megérkeztek Greenwichbe.

Mrs. Hargreaves vonattal utazott haza, amely e déli órákban teljesen üres volt. Most nem figyelt a környezetére, azt sem bánta volna, ha a vonat zsúfolt... Boldog volt, mert egy rövid pillanatra sikerült eggyé válnia embertársaival. Kedvelte, majdnem szerette őket.

Tudta, hogy ez az érzés nem lesz tartós. Ilyen mértékű hirtelen jellemváltozás elképzelhetetlen, mégis rendkívül hálás volt az élményért.

Végre megismerhette azt az állapotot, amelyre mindig vágyakozott. Melegséget és boldogságot érzett, s igen, mostmár tudta, hogy milyen jónak lenni, és mindezt önmagában érezte, nem pedig intelligens megfigyelőként kívülről élte át. S miután egyszer már birtokában volt ennek az érzésnek, talán a jövőben képes lesz rátalálni az áhított útra...

Mrs. Hargreaves lelki szemei előtt megjelent a köntös, annak hibátlan harmóniája, a színek és minták tökéletes egysége. A férfi arcát nem tudta alaposan megfigyelni, de most hirtelen úgy érezte, jól ismeri őt...

A meleg érzés és a látomás ereje máris halványodni kezdett, de tudta, soha nem fogja elfelejteni, ami vele történt. „Köszönöm”, szólt szíve mélyéből Mrs. Hargreaves az üres fülkében.

A vízibuszon az egyik matróz a kezében lévő jegyekre meredt.

– Hová lett egy utasunk?

– Kicsoda? – kérdezte a kapitány, aki éppen ebédelni indult.

– Valaki még a hajón maradt, nyolc utast hoztunk. Megszámoltam őket. Itt csak hét jegy van.

– Senki sincs a hajón. Nézd meg, ha nem hiszed. Valaki biztos leszállt anélkül, hogy észrevetted volna. Vagy pedig egyikük tud járni a vízen. – mondta a kapitány és jót kacagott a tréfáján.

EGY HÚVÖS ESTÉN

Majdnem tele volt a templom. Úgy látszik, manapság többen járnak vecsernyére, mint a reggeli istentiszteletre.

Mrs. Grieson és férje egymás mellett voltak a szószék oldalán az ötödik sorban. Mrs. Grieson elegáns hátát kissé meghajtvva, méltóságteljesen térdelt, egy áhítatos imát rebegő átlagos hívő benyomását keltve.

Ám Janet Greison imájában nem volt semmi mértékletesség. Szavait a tűz szárnyain küldte az égbe.

– Istenem, segíts meg, könyörülj rajta! Könyörülj énrajtam! Gyógyítsd meg őt, Uram! Nálad van minden hatalom! Könyörülj, könyörülj! Nyújtsd ki felénk a kezedet! Nyisd meg elméjét! Olyan édes kisfiú, olyan szelíd, olyan ártatlan. Hadd gyógyuljon meg! Hadd legyen normális. Hallgass meg, Uram, hallgass meg!... Kérj tőlem bármit, csak nyújtsd ki kezedet és tedd, hogy

egészséges legyen. Ó, Istenem, hallgass meg... Kérj tőlem bármit, csak nyújtsd ki kezedet és hallgass meg! A te hatalmad határtalan! Az én hitemnek meg kell gyógyítania őt, én hiszek, hiszek! Segítsd meg őt!

– Mrs. Grieson a gyülekezettel együtt felemelkedett. Elegáns, divatos és higgadt volt. A szertartás folytatódott. A pap felment a szószékre és bejelentette az aznapi textust, a 95. zsoltár tizedik versét, amelyet a hívők igen kedveltek, s szinte minden vasárnap boldogan énekelték:

– Negyven esztendeig bosszankodtam e nemzetségen, és mondám: Tévelygő szívű nép ők, és nem tudják ők az én utamat!

A pap jó ember volt, ám korántsem ékesszólású. Mindazonáltal nagyon szerette volna megértetni a hívőkkel azokat a gondolatokat, amelyeket a zsoltárnak köszönhetett. A szöveg egy népre utalt amely vétkezett, de nem is annyira tettekkel, vagy nyilvánvaló bűnnel, hanem azáltal, hogy nem ismerte az isteni akarat szerinti életet. Azokra az emberekre gondolt, akiknek Isten idegennek tűnt. Nem ismerték tulajdonságait, szándékait, és azt sem, hogyan mutatkozik meg. Pedig tudhatták volna. Ezt érezte a zsoltár fő üzenetének, és a pap azon fáradozott, hogy megértesse a hívőkkel: a tudatlanság nem mentesít a felelősség, a számonké-

rés alól. A prédikáció után a pap Kelet felé fordult, majd imádkozni kezdett: „Mi Atyánk...”

Nem fejeztem ki magam elég világosan, gondolta a pap. Egyáltalán nem sikerült. Azon töprengett, hogy milyen nagy a gyülekezet ma este és hogy a jelenlévők közül hányan ismerhetik igazán Istent?

Janet letérdelt és megint heves imába mélyedt. Csak az akaraterőn múlik, attól függ, mennyire tud koncentrálni, és talán összeköttetést teremthet! Isten mindenható... csak el tudná érni!...

Egy pillanatig úgy érezte, hogy sikerült, de a tömeg hirtelen nagy sóhajtások közepette, idegesítő zajjal felállt. Janet önkéntelenül felemelkedett, arca sápadt volt. Férje, egy rendkívül nyugodt ember, aki minden érzelmességet elítélt, rosszállóan figyelte.

A templom előcsarnokában barátokkal találkoztak.

– Jaj, de megkapó a kalapod Janet, új ugye?

– Ó nem, nagyon régi – szólt Janet gépiesen.

– Tulajdonképpen ez egy nagyon nehéz ügy – panaszkodott Mrs. Stewart. – Vidéken az ember jóformán soha nem hord kalapot, így aztán vásárnap olyan furcsán hat. Janet, bemutatom neked Mrs. Lamphry-t. Mrs. Grieson, Grieson őrnagy. A Lamphry család az Island Lodge-t bérelte ki.

– Nagyon örülök – mondta Janet kézfogás közben. – Bűbájos ház.

– Mindenki azzal biztat, hogy télen elönti az árvíz – mondta Mrs. Lamphry aggódóan.

– Ó, nem. Nem minden évben.

– Csak néha? Előre tudtam! Dehát a gyerekek majd megbolondultak érte. És persze az árvizet is imádnák!

– Hány gyereked van?

– Egy fiú és egy lány.

– Edward egyidős Johnnie-val – mondta Mrs. Stewart. – Gondolom, Edward már középiskolás lesz jövőre. Johnnie Winchesterben fog tanulni.

– Ó, Edward túlságosan buta ahhoz, hogy átmenjen a felvételin – sóhajtott Mrs. Lamphry. – A sporton kívül semmi más nem érdekli. Házitanítót kell vennem melléje. Hát nem rémes, Mrs. Grieson, amikor az ember rájön, hogy gyermeke idióta?

Mrs. Lamphry azonnal megérezte, hogy a hangulat fagyossá vált. Gyorsan témát változtattak és a wellsy parki közelgő majálisról kezdtek beszélgetni.

Később Mrs. Stewart barátnőjéhez fordult:

– Szívecském, figyelmeztetnem kellett volna téged.

– Rosszul mondtam valamit?

– Igen! Griesonék fia, egyetlen gyermekük, abnormalis. Szellemileg fogyatékos.

– Jaj, de rémes, dehát nem tudtam! Vajon miért fogok így mellé mindennek?

– Janet eléggé érzékeny természetű.

Az úton hazafelé Rodney Grieson gyengéden így szólt feleségéhez:

– Nem akartak megbántani. Az az asszony nem tudhatta.

– Nem, persze, hogy nem tudta.

– Janet, kérlek igyekezz egy kicsit.

– Mire igyekezzem?

– Hogy ne gyötörd magad. Nem tudnál bele-nyugodni?

Janet ingerülten félbeszakította:

– Nem, nem tudok belenyugodni, hogy a te szavaiddal éljek. Biztos, hogy még tehetnénk valamit. Fiunk testileg tökéletes. Talán egy mirigyvel lehet mindez összefüggésben és valami egyszerű dolog az oka mindennek. Az orvosok egyszer majd rájönnek. Kell, hogy legyen valami gyógyszer, injekció vagy hipnózis.

– Csak kínozod magad, Janet. Már annyi orvoshoz elhurcoltad, és ez csak rossz hatással van a gyerekre.

– Nem vagyok olyan, mint te Rodney. Én nem adom fel! Most a templomban is megint imádkoztam.

– Túl sokat imádkozol.

– Hogy imádkozhat valaki túl sokat? Mondtam

már, én hiszek Istenben. Én hiszek Benne. Erős a hitem, és hittel hegyeket lehet megmozdítani.

– Nem utasíthatod Istent, Janet.

– Micsoda rendkívüli dolgokat tudsz mondani!

– Nos, jól van – visszakozott fáradtan Grieson őrnagy.

– Te nem tudod, hogy mi a hit – mondta Janet.

– Attól tartok, hasonlóknak kell lennie a bizalomhoz.

Janet Grieson nem figyelt rá.

– Ma reggel a templomban rémes érzésem támadt. Úgy éreztem, hogy nincs jelen az Isten. Nem azt éreztem, hogy nincs Isten, csak azt, hogy valahol máshol van. De hol?

– Nahát, igazán, Janet!

– Hol lehetett? Hol találhatnám meg?

Az otthonukhoz közeledve megpróbálta összeszedni magát. Egy jól megtermett középkorú aszszony fogadta őket a ház előtt.

– Szép volt az istentisztelet? Majdnem kész a vacsora. Még tíz perc.

– Köszönöm Gertrude. Hol van Alan?

– Szokása szerint kint a kertben, behívom.

Kezeit szájához emelve kiáltott:

– Alan!... Alan!

A fiú nagy rohanással, hamar megérkezett. Szőke volt, kék szemekkel. Izgatottnak látszott és boldognak.

- Apu, Anyu, nézzétek mit találtam!
- Óvatosan szétnyitotta tenyerét, hogy megmutassa a kis rovarszerű állatot.
- Jaj, de borzasztó – mondta undorodva Janet Grieson és elfordult.
- Nem tetszik neked? Apu! Nézd részben olyan, mint egy béka, de nem béka, tollai vannak, mintha szárnya lenne. Ilyet még soha nem láttam, nem hasonlít semmilyen más állatra!
- Közelebb lépett és lehalkította hangját.
- Találtam neki nevet. Raphionnak hívom. Gondolod, hogy ez szép név?
- Nagyon szép, fiam – mondta az apja kissé erőltetett lelkesedéssel.
- A fiú letette az érdekes teremtményt.
- Ugorj odébb, Raphion, ha tudsz. Nézd már indul is. Egyáltalán nem fél tőlem.
- Gyere és szedd rendbe magad a vacsorához, Alan – mondta az anyja.
- Jaj, tényleg éhes vagyok.
- Mit csináltál a kertben?
- A kert végében voltam és az egyik barátommal beszélgettem. Segített nekem az állatok elnevezésében. Nagyon jól szórakoztunk.
- Boldog ez a gyerek, Jane – mondta Grieson, miután a fiú felszaladt az emeletre.
- Tudom. Dehát mi lesz belőle? És miféle állatok ezek, amikkel állandóan játszik? Mindenfelé

előbukkannak ezek, mióta baleset történt a kutatóintézetben.

– Ki fognak azok halni kedvesem. Mint a mutációk rendszerint.

– Furcsa fejük van, és sok lábuk. – Megrázkódott.

– Ugyan! Gondolj arra, mennyi lába van egy százlábúnak. Az nem zavar ugye?

– Azok természetszerintiek.

– Talán azok is ilyenek voltak kezdetben.

Alan újra megjelent, a lépcsőkön ugrált lefelé.

– Jól éreztétek magatokat? Hol voltatok, templomban? – Nevetett és játszani kezdett a szavakkal: – Templom... templom, igen furcsa szó!

– Azt jelenti, hogy Isten háza.

– Tényleg? Nem is tudtam, hogy Isten egy házban lakik.

– Isten az Égben van, kedvesem. Fent az Égben. Mondtam már.

– Mindig? Nem szokott lejönni néha, hogy sétáljon egyet? Esténként, nyáron? Mikor jó hűvös van?

– Az Édenkertben – mondta Grieson mosolyogva.

– Nem, itt ebben a kertben. Ugyanúgy szeretné a furcsa új állatokat, mint én.

Janet arca megrándult.

– Azok a furcsa állatok, kedvesem – szünetet tartott; – Tudod, hogy volt egy súlyos baleset. A nagy erőműnél, fent az emelkedőn. Azért jelent meg annyi furcsa lény mindenhol. Azóta így születnek. Nagyon szomorú dolog ez.

– Miért? Én izgalmasnak találom az egészet. Allandóan újfajta lényekkel találkozom és nekem nevet kell adnom nekik. Néha csodálatos nevek jutnak eszembe. – Lefickándozott a székéről. – Kész vagyok. Kérlek, mehetek most? Vár a barátom a kertben.

Apja bólintott. Gertrud gyengéden így szólt:

– Minden gyerek egyforma. Mindig kiagyalnak maguknak egy játszótársat.

– Igen, talán ha öt évesek, de nem tizenhárom éves korban – mondta Janet keserűen.

– Ne tessék úgy elkeseredni – mondta Gertrud.

– Dehát ha nem tehetek róla.

– Talán az egészet rossz szemszögből tetszik nézni.

Lent, a kert végén, a fák alatti hűvös árnyékban Alan rátalált várakozó barátjára.

Egy nyulat simogatott, ami nem is úgy nézett ki, mint egy nyúl, hanem valami egészen más, különös állathoz hasonlított.

– Tetszik ez neked, Alan? – kérdezte.

– Jaj, nagyon! Minek nevezzük?

– Te mondd meg!

– Tényleg? Forteornak fogom hívni. Forteor.
Jónak találsz?

– Mindig kitűnő neveket találsz ki!

– Teneked van neved?

– Ó, nekem sok nevem van.

– Nem Isten az egyike azoknak a neveknek?

– De, igen.

– Tudtam! De ugye, te nem laksz abban a nagy
kőházban ott a faluban, aminek a tetején az a
hosszú, magas dolog van?

– Én sok helyen lakom. De néha, ha leszáll a
hűvös este, egy szép kertben sétálgatok a barátommal
és séta közben az eljövendő új világról beszélgetünk.

ÉGI JENNY

*Gyere le a hegyről, Jenny, gyere le
Gyere, várlak tégedet
Gyere a karomba, gyere ajakamra
Gyere, csitítsd éhemet*

De Jenny büszke fővel csak sétál egymagában,
Ott járdal a hegyélen, és szél jár a hajában,
Dehogy jönne le hozzám, kiáltva bárha kérem,
Arccal az ég felé, jár a hegytetőn, a szélben.

Tisztáson jártam én az éjnek hűvösén,
Bizony, cseppet se féltem, hogy Isten jött felém.
Sétáltunk ketten így dús mélyén a vadonnak,
Néztük elégedetten az együtt-alkotottat:
Néztük, láttuk – jeles. Jel, hagytuk: ő meg én.

Istentől e Világ s a csillagok fenn,
Tejút-kavargást nem ért egyikük sem,
Csak ő, az Egyetem, e Tágas alkotója,
Völgyeké, hegyeké, s tőle madári nóta,
S a tudás: szeretetből lettek jók, mind, híven...

S én alkottam – Jennyt! Járna a dombon,
Le ne jöjjön hozzám, bárhogy rikoltom;
Ott jár örökkön ő, tekintete az égé,
Nem jön le, hívhatom, hiába –
Kapzsiságom riasztaná? Kevéssé
Vonzaná vágyam? Holott szerelem,
Áhító áhítat műve – van s nincs nekem.

Eszemből és szívemből teremtettem meg őt,
Járná a dombtetőt, vágyamat hordva ott,
Szerelmem és magányom – ó, mily csekély erők
E szépség és a tűz, mely övé, mint lobog...!

Est hűvösén az erdőt jártam – s Isten velem.
Jenny ég veled. Isten megértett, azt hiszem.

ELŐLÉPTETÉS A MENNYBEN

A dombon álló kis kőtemplomból sétáltak lefelé.

Kora hajnal volt, a pirkadat előtti óra. Észrevétlenül mentek végig a kihalt falu főutcáján, mindössze egy-két ember fordult meg álmában motyogva, sóhajtozva a csendes csoszogás hallatára. A kis csoport csak egyetlen emberi lény figyelmét vonta magára, Jákob Narracott az útszéli árokban ült és morgolódva dörzsölte szemeit, megütközve a fantasztikus látványon. Miután fél éjszakát iszogatót a Bel and Dragon-hoz címzett kocsmában, nem csoda, hogy az útszéli ároknál nem vitték tovább a lábai. Nagynehezen feltápászkodott, és bizonytalan járással elindult hazafelé, miközben végig arra gondolt, hogy szemei jól megréfálták az előbb. Az első utcake-reszteződésnél szemben találta magát George Palkkal, a rendőrrel.

– Mi az Jákob, hogy ilyen későn, vagy mondhatnám, ilyen korán mégysz haza? – kérdezte Palk széles mosollyal.

Jákob nyögött egyet és kezébe temetett fejét csóválgatta.

– A kormánynak kellene valamit csinálnia a sörrel! Megint belepiszkált valaki. Soha életemben nem éreztem így magam.

– Mit mond majd az asszony, ha ilyenkor szédelegsz haza?

– Egy szót sem fog szólni. A nővéréhez utazott.

– Szóval kihasználtad az alkalmat, hogy kedved szerint köszöntsd az újévet?

Jákob megint dörögött valamit.

– Mondd George, ugye te is láttad azt a menetet néhány perccel ezelőtt? – kérdezte szorongva.

– Nem láttam én semmit. Miféle népek voltak?

– Fura társaság, különös cuccban.

– Csavargók?

– Nem, nem, inkább olyan régimódiak. Különös dolgokat cipeltek.

– Miféle dolgokat?

– Az egyik asszony nagy vacak kereket. Egy férfi konyhai rostélyt. Aztán meg egy szemreválós nőszemély elegánsan öltözve nagy kosár rózsát cipelt...

– Rózsát télen? Lehetséges, hogy valami körmenet volt?

- Az lehet. Még valami fény is volt a fejükön.
- Na jó, hagyd abba Jákob! Látomásaid vannak, az a te bajod. Menj szépen haza, tedd a fejedet a csap alá, aztán aludd ki magad.
- Az egészben az a furcsa, hogy úgy érzem, mintha már láttam volna őket valahol, de ha megölnének se tudnám, hogy hol.
- Talán atombomba ellen tüntettek?
- Mondom, hogy mindnyájan gazdagon és furcsán voltak öltözve. Meg is számoltam őket. Tizennégyen voltak és többnyire párosával mentek.
- Hát lehet, hogy egy újévi buliról sétáltak haza. De ha tudni akarod a véleményemet, szerintem csak jól beszívtál, ennyi az egész.
- Az igaz – ismerte el Jákob. – Dehát nemcsak az elmúlt évet búcsúztattuk, hanem az évszázadot is. Végülis 2000 január elseje van!
- Hát lehet, hogy ez jelent valamit – mondta Palk.
- Persze, még több kilakoltatást! – zsörtölődött Jákob. – Az ember háza manapság már nem a vára. A hatóságok úgy kidobnak, hogy na, és mehetsz egy idegen, pocsék városba. Esetleg kiebrudálnak Új-Zélandba, vagy Ausztráliába.. Már gyereked se lehet, csak ha a kormány megengedi. Eljutottunk oda, hogy a szemetet kijelölt helyre kell leraknod. Nem értem, miért nem lehet a kert végébe? Úgy látszik, a városházának fogal-

ma sincs, hogy mire való a kert vége. Hova jutotunk?!. Ma már nem veszik az embert ember-számba...

Hangja lassan elhalt a távolban.

– BUÉK! – szólt utána Palk rendőr.

Közben a Tizennégy haladt a maga útján. Szent Katalin vígasztalanul görgette kerekét, majd Szent Lőrinc felé fordult, aki éppen rostélyát vizsgálgatta.

– Mire használhatnám ezt a kereket?

– Egy kerék mindig jókor jön – mondta Szent Lőrinc sokat sejtetően.

– Hogyan érted ezt?

– Ha jól látom, ez a kerék kinzóeszköznek készült. Hogy összetörje egy ember csontjait.

– Keréketörni valakit?! – mondta borzongva Szent Katalin. – Te mit fogsz kezdeni a rostélyoddal?

– Gondolom főzésre fogom használni.

– Pfuj! – mondta Szent Krisztina, amikor elhaladt egy döglött menyét mellett. Magyarországi Szent Erzsébet egy szép szál rózsát nyújtott át neki, Krisztina hálásan szippantotta be az üdítő illatot.

Szent Erzsébet kissé hátramaradt és Szent Péterrel kezdett diskurálni.

– Érdekes, hogy így összekerültünk! – mondta Szent Erzsébet elgondolkodva.

– Igen, a hasonló emberek gyakran egymás közelébe kerülnek.

– Miért, gondolod, hogy bennünk van valami közös vonás?

– Hát persze! Mindketten hazugok vagyunk – mondta vidáman Szent Péter.

Annak ellenére, hogy hazugságait sohasem fogja elfelejteni az emberiség, Péter egy nagyon becsületes férfi volt.

– Igen, tudom – válaszolt Erzsébet szomorúan. – Nem bírom a gondolatot elviselni! Hogyan lehettem olyan meghunyászkodóan gyáva? Miért nem vállaltam bátran, amikor férjem megkérdezte, hogy mi van a kosárban, hogy az éhezőknek viszek kenyeret? „Oh, semmi, csupán néhány szál rózsá”, válaszoltam. Erre a férjem dühösen feltépte a kosár tetejét.

– Na és? – kérdezte Péter szelíden. – Ugye tele volt rózsával?

– Igen, csoda történt! Vajon miért tette ezt értem a Mester? Miért lett cinkostársam a hazugságban? Miért, oh miért?!

Szent Péter Erzsébet szemébe nézve így szólt:

– Azért, hogy mindig emlékezzél. Hogy soha ne légy a büszkeség rabja. Hogy megismerjed gyengeséged mértékét. Egyébként én is úgy vagyok, mint te. – Péter megállt, majd folytatta: – Én, aki azt hittem, hogy soha nem tudnám meg-

tagadni őt, hogy én valóban megingathatatlan vagyok, kőszikla, nem úgy, mint a többiek. És ki más, mint én árultam el azokkal a gyáva, hazug szavakkal. Nem értem, hogy miért választott ki egy olyan embert, mint én vagyok. Rám alapozta az egyházat. Miért?!

– Szerintem azért, mert te szeretted őt – mondta Szent Erzsébet. – Gondolom, te jobban szeretted őt, mint a többiek közül bárki.

– Az igaz, én nagyon szerettem őt. Én voltam az első követője. Emlékszem, a hálóimat javígtattam a parton, felnéztem és ő ott állt mellettem. Rámtekintett és így szólt: „Gyere és kövess engem!” És én gondolkodás nélkül megtettem. Azt hiszem, már az első pillanattól kezdve szerettem őt.

– Te olyan rendes ember vagy Péter – mondta Erzsébet.

Ám Szent Péter kétségekkel telve csörgette kulcsait.

– Az általam alapított egyházzal kapcsolatban is kételyeim vannak. Nem úgy alakultak a dolgok, ahogy elterveztük.

– Soha semmi nem történik tervszerűen – szólt Erzsébet, majd ezt mondta:

– Most már sajnálom, hogy azt a leprás embert a férjem ágyába tettem. Igaz, pompás alkalom volt arra, hogy dacosan megvalljam hitemet, de

valójában, nos ugye nem volt az valami kedves ötlet.

Szent Apollónia hirtelen megtorpant.

– Bocsánat – mondta –, leejtettem a foghúzózt a foggal együtt és nem találom. Ez a hátránya, ha egy szentnek ilyen kis jelképe van. Antal gyere, keresd meg nekem légszíves!

Ekkor már a szentek országában jártak, s amint annak különlegesen kellemes illatát megéreztek, Krisztina örömeiben hangosan felkiáltott. Zengtek a hárfák, a szent madarak énekeltek.

A Tizennégyek megállás nélkül vonultak tovább a bírói testület színe elé.

Gábrriel arkangyal fogadta őket.

– A bíróság ülészik, lépjete be! – mondta.

A terem hatalmas volt, és lenyügözően magasztos, falai ködből és felhőből épültek. Az őrangyal az Arany Könyv fölé hajolva dolgozott. Amint észrevette őket félretette, majd kinyitotta a Főkönyvet és így szolt:

– Kérem a neveket és a lakcímekeket!

– A szentek bemondták nevüket és címüket: St. Petrock-on-the-Hill. Stickle Buckland.

– Adjátok elő kérelmeiteket – mondta az angyal.

Péter előrelépett.

– Elégedetlenek vagyunk. Kérjük, hogy vissza térhessünk a Földre.

– Nem tetszik neked a mennyország?! – kérdezte az őrangyal a gúny némi árnyalatával a hangjában.

– Túlságosan is jól érezzük magunkat. Az érdemeinkhez viszonyítva.

Az őrangyal megigazította arany parókáját, feltette arany szemüvegét és rosszállóan nézett el a fejük fölött.

– Kétségbe vonjátok a Teremtő ítéletét?!

– Nem merésznénk azt megtenni...de volt egy határozat...

Gábrriel arkangyal, mint közbenjáró és közvetítő Ég és Föld között, felemelkedett.

– Felhívhatom a figyelmedet egy jogi kérdésre?

Az őrangyal beleegyezéssel bólintott.

– Isten úgy rendelte, hogy az Úr ezredik esztendejében és minden utána következő ezredik évben felülvizsgálat lesz, és új ítélet hoztatatik a fellebviteli bíróság elé terjesztett ügyekben. Ma van a második millénium. Javasolom a bíróságnak, hogy minden személy, aki valaha a Földön élt, fellebbezésre legyen jogosult.

Az őrangyal kinyitotta a súlyos Arany Könyvet. Beleolvasott, majd becsukta. Így szólt Péterhez:

– Tessék, halljuk álláspontodat!

Szent Péter beszélni kezdett:

– Mi mindannyian meghaltunk hitünkért és ezt örömmel tettük. Jutalomban részesültünk, olyan

jutalomban, amely meghaladta érdemeinket. Mi...
– itt kis habozás után egy gyönyörű arcú, lángoló szemű fiatalember felé fordult. – Te magyarázd el!

– Mindaz, amit tettünk, nem volt elég – mondta a fiatalember.

– Nem volt elegendő a jutalmad? – kérdezte az őrangyal megbotránkozva.

– Nem a jutalomról beszélek, hanem a tetteinkről. A hitért meghalni, szentnek lenni, az nem elég ahhoz, hogy kiérdemeljük az örök életet. Ismered a történetemet. Gazdag voltam, betartottam a törvényeket, engedelmeskedtem a parancsoknak. Mindez nem volt elég. A Mesterhez fordultam kérdéssel: „Mester mondd, mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet ?!”

– Megmondták, hogy mit, és azt meg is tetted.

– Igen, de az sem volt elég.

– Dehát te többet teljesítettél! Miután minden javadat a szegényeknek adtad, a tanítványokhoz csatlakoztál és terjesztetted a hitet, amiért mártíromságot szenvedtél. Efezusban halálra köveztek.

– Nem volt elég.

– Hát mi mást akarsz még?!

– Mi olyan lángoló hitben éltünk, hogy hitünkkel hegyeket mozdíthattunk volna. Kétezer esztendő azonban arra tanított bennünket, hogy még ennél is többet tehattunk volna. Hiányzott

belőlünk az igazi együttérzés... Ezt kérjük: Hadd menjünk vissza a Földre könnyülettel és megértéssel eltelve, hogy segíthessük a rászorulókat.

Ajkai közül úgy érkeztek a szavak, mint a nyári tenger frissítő fuvallata. Betöltötték a menyeknek országát.

Az általános helyeslés moraja futott végig a termen.

Az őrangyal halkán beleszólt az asztalon lévő arany házitelefona. Miután választ kapott, méltóságteljesen így szólt:

– Az előléptetés engedélyezve. Jóváhagyatott a mennyekben.

A szentek ragyogó arccal indultak kifelé.

–A koronákat és a glóriákat kéretik a bejáratnál leadni! – szólt egy hivatalos hang a háttérből.

Miután a szentek eleget tettek a felszólításnak, Szent Tamás visszafordult.

– Bocsánat – szólt udvariasan –, de amit az imént említettél... mi is volt az? Engedélyt mondtál, vagy előléptetést?

– Előléptetést. Kétezer évig szentként éltetek, most magasabb rangot kaptatok.

– Köszönöm. Én is azt hallottam, hogy előléptetést mondtál. Csak meg akartam bizonyosodni.

Tamás elsietett a többiek után.

– Mindig ilyen volt. Mindig, mindenről külön meg akart győződni – mondta Gábiel. – Tudod,

– folytatta –, nem tehetek róla, de gyakran töprengek azon, milyen lehet annak, akinek halhatatlan lelke van...

– Na, csak vigyázz Gábiel! Emlékezz, mi történt Luciferrel – mondta az őrangyal figyelmeztetően.

– Igazán, arról sem tehetek, hogy néha sajnálom Lucifert. Rémesen felizgatta magát, amikor megtudta, hogy Ádám rangban fölötte áll, noha, ismerjük el, ő sem vitte valami sokra.

– Szerencsétlen figura – válaszolt az őrangyal egyetértően. – Viszont nem szabad elfelejteni, hogy Ádám, és valamennyi leszármazottja Isten képére teremtett, halhatatlan lélekkel. Ilyenformán ők rangban megelőzik az angyalokat.

– Sokszor gondoltam arra, hogy Ádám lelke meglehetősen jelentéktelen volt...

– Mindennek el kell kezdődnie valahol – mondta az őrangyal kissé hűvösen.

Mrs. Badstock a falu szemétdombján turkált. A bűz szinte kibírhatatlan volt, a sok autógumi, törött szék, rongyos paplan, csorba kátrányos bögre és törött lábú ágy rettenetes látványt nyújtott. Képtelenség lett volna bárminek is hasznát venni, ám Mrs. Badstock fáradhatatlanul tovább keresgélt. A régi gyerekkocsi esetleg megjavíthatónak látszott. Újra megragadta és végre sikerült kiszabadítania a roncsшалomból.

– Az ördög vigye! – morgott Mrs Badstock. A felső rész egészen türhető állapotban volt, de a kerekek hiányoztak. Mrs. Badstock mérgesen eldobta.

– Segíthetek valamiben? – szólt egy barátságos női hang a félhomályból.

– Nem jó ez átkozott vacak. Nincs kereke.

– Van nálam egy, akarod?

– Köszönöm kedvesem, de négyre lenne szükségem. Különben is, a tied túl nagy...

– Kis átalakítással csinálhatok belőle négyet is.

Az asszony ujjai fürgén, símogatva formálták a kerekeket.

– Nos itt vannak, mit szólsz hozzájuk?

– Ez igen! Hogy az ördögbe csináltad? Ha lenne nálam néhány szög, meg csavar ... majd szólok a férjemnek...

– Add csak ide.

Az asszony a gyerekkocsi fölé hajolt. Mrs. Badstock a háta mögül kukucskált, és leste, mi történik. A másik nő hirtelen felegyenesedett, s a kocsi immár négy keréssel büszkélkedett.

– Kis olajra lenne még szükség és új bélésre.

– Azt én könnyen elintézem – mondta Mrs. Badstock. – Dehát micsoda áldás vagy te! Így érteni a szereléshez? Valóságos angyal vagy. Hogy az ördögbe csináltad?!

– Igazán nem is tudom – mondta Szent Katalin kissé bizonytalanul. – Csak úgy megtörtént.

A szép, magas, brokát ruhás nő parancsoló hangon így szólt:

– Hozzátok fel őket a házba! Rengeteg hely van itt.

A férfi és a nő gyanakodva néztek rá, a gyermekek nemkülönben.

– A városi tanács keres helyet nekünk – mondta mogorván a férfi.

– Igaz, akkor szétválasztanak bennünket – szólt közbe az asszony.

– És ti ezt nem szeretnétek?

– Hát persze, hogy nem!

A gyerekek közül három sírva fakadt.

– Fogjátok már be a pofátokat – szólt rájuk a férfi, bár komoly harag nem volt a hangjában. – Már régóta fenyegetnek bennünket, hogy kilakoltatnak – mondta. – Most meg is tették. Állandóan a lakbér miatt nyaggattak. Csakhogy én sokkal jobb helyet tudok a pénzemnek a lakbérnél. Persze, mit várhat az ember a tanácstól?

A férfi nem keltett valami jó benyomást, a felesége sem volt túlságosan megnyerő, gondolta Szent Barbara, viszont szeretik a gyermekeiket.

– Legjobb, ha mindannyian hozzám költöztök – mondta.

– Hol a házad? – kérdezték.

– Ott fent – mutatta ujjával...

Valamennyien arra fordultak.

– Dehát az egy kastély! – kiáltott fel az asszony, és hangjába tiszteletteljes félelem vegyült.

– Igen, valóban az. Legalább bőségesen lesz helyetek...

Szent Scoithin kétségekkel telve állt a tengerparton. Nem tudta, hogy mit kezdjen a lazacával.

Megfüstölhetné, úgy tovább eltartható. Baj viszont, hogy a füstölt lazacot valójában csak a gazdagok szeretik, és a gazdagoknak úgyis olyan sokmindenük van már. A szegény ember szívesebben eszi a lazacot konzervből. Talán...

Ekkor a lazac hirtelen megmozdult a kezében és fickándozni kezdett. Szent Scoithin nagyot ugrott ijedtében.

– Uram – szólt a lazac.

Szent Scoithin ránézett.

– Majdnem ezer éve nem láttam a tengert – mondta a lazac könnyörögve.

A szent szeretettel rámosolygott. Belépett a vízbe, és egy gyengéd mozdulattal a lazacot visszaadta a tengernek.

S íme, alighogy kiért a vízből, a parton egy halom lazackonzervre bukkant. A rakomány tetejére valaki bíborszínű virágott helyezett.

Szent Krisztina a belváros tolongó sokaságában sétált. A száguldó forgalom kellemetlen dízel szaga töltötte meg a levegőt.

– Borzasztó! – méltatlankodott Krisztina, orrát befogva. – Tennem kell valamit. És a szemetet is gyakrabban kellene elhordaniuk! Mindez rendkívül veszélyes az emberek egészségére.

Kissé eltűnődött, majd arra gondolt, hogy talán be kellene jutnia a parlamentbe...

Szent Péter halak és cipók kirakodásával volt elfoglalva piaci bódéjánál.

– Az idősebb nyugdíjasoknak soron kívül! – mondta. – Jöjjön csak öregapám!

– A segélyező hivatalnak dolgozol? – kérdezte a bácsi gyanakodva.

– Így is lehet mondani.

– Remélem, nem valamiféle vallási szervezet. Nem vagyok hajlandó szent énekeket énekelni.

– Szó sincs éneklésről, de ha elfogy az étel, prédikálni fogok – mondta szelíden Péter. – Viszont nem kötelező itt maradnod.

– Ez elég jól hangzik. És miről fogsz beszélni?

– Egy egészen egyszerű dologról. Arról, hogyan nyerheted el az örök életet.

Egy fiatalember harsányan felnevetett.

– Az örök életet?! Abban aztán reménykedhetünk!

– Igen – mondta Péter jókedvűen, miközben a meleg, illatos hal adagokat osztogatta. – Reménykedhetünk. Emlékezzetek szavaimra! Mindig van remény!

A St Petrock-on-the-Hill-i templom plébánosa szomorúan ült az egyik padban és a magabiztos, fiatal építészt figyelte, aki a megkopott, régi képeket vizsgálta.

– Sajnálom, plébános úr – mondta a fiatalember feléje fordulva – Attól tartok, semmit sem tehetünk, nagyon sajnálom. A fa elkorhadt, alig maradt rajta valami festék, nem elég ahhoz, hogy az eredeti művet rekonstruáljuk. Mikor is készült? A tizenötödik században?

– A késő tizennegyedikben.

– Kiket ábrázol? Szenteket?

– Igen – mondta a plébános –, hetet mindkét oldalon. Szent Lőrincet, Szent Tamást, Szent Andrást, Szent Antalt, Szent Pétert, Szent Scoithin, ez itt egy ismeretlen. A másik oldalon látható Szent Barbara, Szent Katalin, Szent Apollónia, Magyarországi Szent Erzsébet, Csodálkozó Szent Krisztina, Szent Margit és Szent Márta.

– Milyen jól tetszik ismerni őket!

– Mindannyian szerepelnek a templom évkönyveiben. Igaz, nem a legjobb állapotban. Némelyiket csak az emblémájáról ismertük fel. Pél-

dául Szent Barbarát a kastélyáról, Szent Lőrincet a rostélyáról. Az eredeti festmény Bernát testvér műve, aki a bencéseknel élt a Foyle apátságban.

– Igazán sajnálom, hogy nem tudtam kedvezőbb véleményt mondani, dehát semmi sem tart örökké. Hallom, hogy a gazdagabb hívők új képet ajánlottak fel, modern, szimbólikus alakokkal?

– Igen – mondta a plébános mérsékelt lelkesedéssel.

– Tetszett látni az új nagy katedrális New Huddersfield-ben? Coventry a maga idejében egészen jó volt, de ez messze megelőzi. Természetesen hozzá kell szokni.

– Bizonyára hozzá fogunk... ..

– A modern egyre népszerűbb! Azokat az öreg szenteket – az építész a kezével a freskó felé intett – aligha ismeri ma már valaki. Ki volt például az a Csodálkozó Szent Krisztina?

– Egy nagyon különleges karakter. Különösen jó szaglóérzéssel rendelkezett. Amikor temették, annyira nem bírta elviselni a bomlásnak indult teste kellemetlen illatát, hogy felemelkedett a koporsójában és fellibbent a kápolna tetejére.

– Ejha! Ez valóban szenthez illő történet! Kétségtelen, sokmindenből áll a világ. Gondolom az ön öreg szentjei is mások lennének napjainkban...

ISTEN SZENTJEI

Szent Lőrinc s a rostély tüze
Szent Katalin és kereke
Szent Margit s a sárkány vele
Szent Wilfred és pecsét-jele

Isten sok szentje így vonul
Fürkész had – dombról lefelé
Isten sok szentje így vonul
Isten akarata felé

„Ó dicsőn éltünk mennyeken
Viseltük mártírkoszorúnk
De kértük – szállhatnánk alá
S most alászállhatunk

A Földön várnak már reánk
Szegény bús emberek
Részvétünk tár nekik utat
Mely az égbe visszavezet...”

A SZIGET

A kopár, terméketlen szigeten alig volt néhány fa, a kecskék is nehezen találtak valami ennivalót. A tengerparti sziklák festői szépségben nyúltak a magasba és színük széles skálában a fény szerint változott rózsaszíntől a barackszínig, majd ködös szürkéből lilába mélyült, utána zord bordóból ragyogó narancsszínűvé vált, amint a nap a bíborszínű tengerbe hanyatlott. Kora hajnalban az ég halvány kékben büszkélkedett és olyan távolinak tűnt, hogy az ember csak áhítattal eltelve tudott a magasságba tekinteni.

A szigeten lakó asszonyoknak azonban ritkán volt idejük gyönyörködni a lenyűgöző látványban, rendszerint csak akkor figyelték az eget, amikor vihar közeledett. A föld silánysága miatt megállás nélkül kellett dolgozniuk, hogy családjukat valamennyire elláthassák. A férfiak minden nap halásztak, a gyerekek a kecskéket legeltették és kavicsaikkal játszottak a hőségben.

Ezen a napon az asszonyok a fejükre helyezett korsókban vizet gürcöltek a tengerparti forrástól a falu felé vezető emelkedőn.

Mária még mindig jó erőben volt, de nem volt olyan fürge, mint a többiek és csak erőfeszítéssel tudta tartani az iramot.

Az asszonyok vidámak voltak – néhány nap múlva menyegző lesz a szigeten. A leánygyermekek körültáncolták az idősebbeket és monoton hangon énekeltek:

– Menyegzőre megyek, menyegzőre megyek ... szalaggal a hajamban ... rózsalével zselét eszem... rózsalével zselét eszem kanállal...

– A nők nevettek. Az egyik gyerek anyja kötekedve így szólt:

– Honnan tudod, hogy elviszlek a menyegzőre?

A kislány elkomorodva bámult:

– Elviszel, elviszel, el fogsz vinni... – majd Máriába kapaszkodott, és őt kérdezte sürgetően: – Ugye elvisz majd az esküvőre? Mondd, hogy elvisz!

Mária szelíden mosolyogva így szólt:

– Biztosan elvisz, kedvesem. – Az asszonyok vidáman nevetgéltek, mert ma mindnyájan boldogok és izgatottak voltak a menyegző miatt.

– Voltál már esküvőn, Mária? – kérdezte a gyermek.

– Biztos, hogy a sajátjára elment – nevetett az egyik asszony.

– Nem a tiedre gondoltam. Egy nagy menyegzőre, ahol tánc volt és sok nyalánság, rózsalevél zselé és méz.

– Igen, voltam néhány esküvőn – mondta Mária mosolyogva. – Egy esküvőre nagyon jól emlékszem, annak ellenére, hogy hosszú évekkel ezelőtt volt.

– Rózsalevél zselével?

– Igen, azt hiszem. És bor is volt... – mondta Mária, elhalványult hangon.

– És ha a bor elfogy, mint mindig, majd ihatjuk a vizet – mondta az egyik asszony.

– Mi nem ittunk vizet azon a menyegzőn! – szölt Mária büszke és határozott hangon. A többiek kíváncsian néztek rá. Mária fiával messze földről jött középük és miután nem sokat emlegette azelőtti életét, tudták, hogy ennek valami nagyon nyomós oka lehet. Vigyáztak, hogy ne zaklassák kérdéseikkel, de természetesen csak járt a szóbeszéd és az egyik gyerek hirtelen ezt kérdezte:

– Azt mondják volt egy fiad, aki nagy bűnöző volt és bűnei miatt kivégezték. Igaz ez? – Az asszonyok el akarták hallgattatni, de Mária távolbamerengő szemekkel szelíden válaszolt:

– Azok, akik tudhatták az igazságot, azt mondták, hogy bűnös volt.

– De te nem úgy gondoltad?

– Én magam sem tudom, mi a helyes, mi nem, túlságosan tudatlan vagyok ahhoz. Az én fiam szerette az embereket, a jókat éppúgy, mint a rosszakat.

Közben a faluhoz értek, szétszéledtek, mindenki a háza felé indult. Mária lakott a legmesszebb, egy kis kunyhóban, a kőházakból álló település szélén.

– Hogy van a fiad? Remélem, jól – kérdezte az egyik asszony udvariasan.

– Hála Istennek, jól – válaszolt Mária.

Hogy a korábbi beszélgetést jóvátegye, az egyik asszony kedvesen így folytatta:

– Büszke lehetsz a fiadra. Mindnyájan tudjuk, hogy szent ember. Azt mondják, hogy Isten társaságában él.

– Nagyon jó gyermek – felelte Mária – és ahogy mondtad, szent. – Mária levált az asszonyoktól, akik egy-két percig némán néztek utána.

– Jólelkű asszony – mondta az egyik.

– Igen, nem az ő hibája, hogy a másik fia rosszul végezte. Ilyesmi más családban is megtörténik. Ezzel a fiával szerencséje van. Gyakran megtölti a lélek és Isten üzenetét hirdeti. Azt mondják, ilyenkor a levegőbe emelkedik, máskor sokáig mozdulatlanul fekszik a földön, mint egy halott. – Mindnyájan bölögattak és boldognak látszottak, amiért ilyen szent ember lakik közöttük.

Mária megérkezett a kis kunyhóhoz, megkönynebulve tette le a korsó vizet. Az összetákolt asz-

talkánál egy férfi ült. Pergament tekercse fölé görnyedve írt valamit, majd szeméit félig lehunyva szünetet tartott, mint aki elmerül lelke áhítatában.

Mária óvatosan mozgott, nehogy megzavarja. Ebédet készített.

A már nem fiatal férfira arca rendkívülien szép volt. Finom vonásai és elmerengő tekintete arról tanúskodtak, hogy a lelki élet éppoly fontos számára, mint a test létezése. Most keze hirtelen lelassult és úgy látszott, mintha transzba esett volna: Mozdulatlanul ült, nem beszélt és alig lélegzett. Mária az asztalra tette a tálat.

– Kész az ebéd, fiam.

Mint aki messziről jövő hangot hall, csak csóválta a fejét.

– A látomás... olyan közel... – mormogta – olyan közel... Mikor, oh, mikor?...

– Gyere, egyél – sürgette Mária. Fia legyintett és ellökte az ételt.

– Másfajta éhséget érzek én. Engem a lélek utáni epekedés emészt, az igazság utáni áhítozás az én szomjúságom.

– Dehát szükséged van ételre! Az én kedvemért egyél, anyád kedvéért!

Szelíden noszogatta és dorgálta mindaddig, amíg a férfi feloldódott, és tréfás, meleg pillantással anyjára mosolygott:

– Azért kell ennem, hogy téged boldoggá tegyelek?

– Igen – mondta Mária. – Különben boldogtalan vagyok.

Evett, hogy Mária kedvében járjon, anélkül, hogy érdekelné, mi van a tányérján. Aztán ezt kérdezte:

– Hogy vagy, drága Anyám? Mindened megvan? Mire van szükséged?

– Mindenem megvan – mondta Mária.

Fia meglegedetten bólintott, és újra kezébe vette a tollat.

A házimunka befejeztével Mária kiállt a ház elé és merengve nézte a tengert. Összekulcsolta kezeit, fejét előre hajtotta, és halkán beszélni kezdett:

– Vajon mindent megtettem ami tőlem telt? Olyan tudatlan vagyok. Néha kétség gyötör, hogyan szolgálam fiamat, aki bizonyára Isten szentje. Kimosom a ruháját, elkészítem az ételét, tiszta vizet hordok számára és megmosom lábait. Vajon tehetnék még mást is?

Lassan elmúltak aggályai, fáradt arca kisimult.

Lent a parton, a kis sziklaöbölben egy csónak kötött ki. Nem látszott közönséges halászbárkának, gazdagon faragott orrával kimagaslott a vízből. Két férfi lépett ki a partra. A hálóikat javítgató öreg halászok közül néhányan érdeklődve felálltak. A jövények udvariasan közölték érkezésük célját:

– Azt a szigetet keressük ezen a környéken, ahol az Ég Királynője lakik.

A halászok fejüket rázták.

– Nincs a mi szigetünkön, akit kerestek. Nincs ilyenfajta zarándokhelyünk.

– Talán asszonyaitok tudnának valami felvilágosítást adni ezzel kapcsolatban? – Indítványozta az idegen. – Az asszonyok sokszor titkolnak ilyesmit.

– Kérdezősködj, ha akarsz. Egyikünk megmutatja nektek a falut.

Az idegenek egy vezető kíséretében elindultak a falu felé. Az asszonyok kíváncsian jöttek elő házaikból, érdeklődve hallgatták a kérdéseket, de valamennyien a fejüket rázták.

– Sajnos itt nincs kegyhelye istennőnek. Még a forrásunknak sincs. Semmink sincs.

Felsorolták a környékbeli kegyhelyeket, de egyik sem felelt meg a férfiak által adott leírásnak.

– Van a szigeten egy szent férfi – mondta büszkén az egyik asszony. – Állandóan böjtölne, ha idős anyja engedné. Már csont és bőr. – Az idegenek azonban nem szent férfi után kutattak, legyen az bármilyen szentéletű.

– Legalább érdeklődjetek nála – erősködött az egyik nő. – Talán ő tud segíteni.

Elindultak a szent kunyhója felé, aki látomásába merülve, alig hallotta a hozzá intézett szavakat. Később ingerülten így szólt hozzájuk:

– Téves úton jártok, ha pogány istennőt kerestek. A babiloni Asszonyt se keressétek, se a főniciaiak

szentségtörését ne utánozzátok. Csak egy Megváltó van, az Isten élő Fia.

Az idegenek zavartan távoztak, de a Szent Ember anyja titokban utánuk szaladt.

– Ne haragudjatok rá – kérlelte őket. – A fiam nem akart udvariatlan lenni, de ő oly tiszta és szent, hogy lélekben már el is szakadt a földtől. Áldott jó ember és nagyon jó hozzám!

Az idegenek kedvesen válaszoltak:

– Nem sértődtünk meg. Te jó asszony vagy és a fiad jó ember.

– Én csak egyszerű asszony vagyok – mondta Mária –, de annyit mondhatok, hogy nem kellene hinni ezekben az Aphroditékben és Astartekben, vagy hogy is hívják őket a pogányok. Csak egy Isten van, a mi Atyánk az Égben.

– Azt állítod, hogy csak egyszerű asszony vagy – mondta az idősebb férfi. – Bár az arcod öreg és meglátszik rajta a bánat nyoma, mégis szépséges. Én, aki annak idején egy nagy szobrász inasa voltam, pontosan tudom, hogy mi az igazi szépség.

Mária csodálkozva nézett rá.

– Talán hajdanában, amikor a templomban a színes kárpitszöveteket szőttem, vagy amikor a műhelyben bort szolgáltam fel a férjemnek, vagy mikor elsőszülöttemet a karomban tartottam... igen. De most?

Az öreg szobrász csak a fejét csóválta.

– A szépség a bőr alatt lakozik – erősködött –, a csontban, igen, és még annál is mélyebben a szívben. Ezért mondom, hogy te egy gyönyörű asszony vagy, talán még gyönyörűbb, mint lánykorodban. Isten veled és légy áldott!

Az idegenek eleveztek a csónakjukban, Mária pedig visszasétált a fiához.

Az idegenek látogatása nyugtalanná tette a férfit. Fel-alá járkált az udvaron miközben szenvedő fejét kezeiben ringatta. Mária odaszaladt hozzá és átölelte.

– Mi van veled kedves fiam?

Az hangosan feljajdult:

– Elhagyott a lélek... üres vagyok... üres... eltávolodtam Istentől... jelenlétének boldogságától...

Mária vigasztalgatta, mint már annyiszor azelőtt:

– Időnként ennek így kell lennie. Nem tudjuk, hogy miért. Olyan ez, mint a tenger hullámváza; elmegy a parttól, de visszatér újra. Higgyed el fiam, hogy visszatér...

De a szent ember felkiáltott:

– Te nem tudod ezt! Te nem értheted. Nem tudod milyen, ha a Lélek eláraszt, felemel Isten dicsőségébe!

Mária alázatosan így szólt:

– Ez igaz. Ezt én soha nem éreztem. Én csak emlékezem...

– Az emlék nem elég!

De Mária határozottan így szólt:

– Nekem elég!

Kiállt az ajtó elé, a partot nézte, ott ahol az idegenek eltávoztak...

Amint ott álldogált, várakozásteli érzés lett rajta úrrá – lebegő, reménykedő érzés. Majd-nem újra lement a partra, de visszatartotta magát. Tudta, hogy fiának újra szüksége lesz rá. Így is történt. A férfi reszketni kezdett, egész teste rángatózott, végül megdermedt tagokkal a földre zuhant, mint egy halott. Mária betakargatta, köpenyének egy hajtását ajkai közé tette, arra az esetre, ha visszatérne a roham. A fia azonban mozdulatlanul feküdt, a legkisebb életjel nélkül. Mária tudta, hogy ilyenkor órákig marad így, megtehetette, hogy kísétálgon a domboldalra. Már sötétedett, a hold felkelőben volt a tenger felett.

Mária álldogált és élvezte a rég áhított hűvös esztét. Lelki szemei előtt a múlt képei váltották egymást; a sietős menekülés Egyiptomba, az asztalosműhely, a kánai menyegző...

És újra a boldogság várakozó érzése öntötte el.

– Talán, talán most, végre elérkezett az idő... – gondolta. Nagyon lassan elindult a tenger felé...

A hold felemelkedett az égen, ezüst hidat építve a vizen. S ahogy a fény erősödött, Mária egy közeledő csónakot vett észre.

– Az idegenek jönnek vissza – gondolta.

De nem ők voltak. Amint a csónak közelebb ért, Mária látta, hogy az csak egyszerű építésű, díszes

faragás nélküli, olyan, amelyet egész életében jól ismert... Egészen biztos volt abban, hogy az Ő csónakja, és hogy végre eljött érte!

Mostmár szaladt, futott, a part éles kövei között csúszkálva és bukdácsolva. És amint zokogva és lihegve elért a vízhez, látta, hogy a három férfi közül az egyik kilép a csónakból és az ezüst hídon feléje indul a tengeren.

Közelebb és egyre közelebb... és akkor... és akkor karjai átölelték. Máriából ömlöttek a szavak... értelmetlenül, összefüggéstelenül. Annyi mindenről akart beszélni...

– Megtettem mindent, amit kértél tőlem, gondoztam Jánost, gondját viseltem, mintha fiam lett volna. Nem vagyok okos, nem értem meg mindig magasröptű gondolatait és látomásait, de elláttam étellel, lábait mosogattam, gondoztam és szerettem... Anyja voltam és ő az én fiam...

Aggódva felnézett a férfi arcába.

– Mindent megtettél, amire kértelek – mondta Fia gyengéden. – Most pedig hazajössz velem.

– Dehát hogyan jutok el a csónakig?

– Együtt megyünk a vízén.

Mária hunyorogva nézett a csónak felé.

– Azok ott – igen, most már látom Simon és András, ugye?

– Igen, velem akartak jönni.

– De boldogok leszünk, jaj, de boldogok – kiáltotta Mária. – Emlékszel a kánai menyegző napjára...?

És amint a vízen a csónak felé haladtak, elmesélte életének minden kis eseményét, meg azt is, hogy aznap két idegen jött és az Ég Királynőjét keresték. És hogy milyen nevetséges volt ez!

– Teljesen igazuk volt – mondta Fia. – Az Ég Királynője itt volt ezen a szigeten, de nem ismerték fel, amikor rátaláltak...

És anyja fáradt, barázdás, gyönyörű arcába nézett, és csendben ismételte:

– Nem ismerték fel, amikor rátaláltak.

Másnap reggel János felébredt és felemelkedett a földről.

Az úr napja volt, s életének legfontosabb napja is. A Szentlélek szállta meg őt...

Kézbe vette tollát és írni kezdett:

Egy új mennyet láttam és egy új földet... És egy zengő hang szólalt meg mögöttem, akár a trombitáé, mondván:

– *Én vagyok a kezdet és a vég, az első és az utolsó... Én vagyok, aki élt és aki meghalt, és íme léteztem mindörökké, Ámen, és enyém a pokol és a halál kulcsa... Meglátod, hamarosan eljövök, hogy megjutalmazzak mindenkit, érdeme szerint...*

Agatha Christie ma a legolvasottabb írók egyike, világszerte kétmilliárd kötete jelent meg. Csillag Betlehem felett című művében eddig ismeretlen oldaláról mutatkozik be: karácsonyi ihletésű versekkel, gyermeki tisztaságú történetekkel lepi meg olvasóit.

*A betlehemi jászolnál egy angyal jövendőt mond
Máriának, lehetőséget ajánlva, hogy megváltozzék
a világtörténelem...*

*Egy haszontalan csacsi, miközben Egyiptomba
menekíti a Szent Családot, megtanulja, mi az igazi
szeretet...*

*Mrs. Hargreaves szerette volna szeretni az embereket,
ám ez sehogyan sem sikerült neki. Egy napon azon-
ban megérintette egy különös idegen...*

Agatha Christie versei és novellái a karácsony valódi üzenetét hozzák el az olvasónak.